

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-22 ta' Novembru, 2012

Citazzjoni Numru. 785/2012

Fl-Atti tal-Ittra Uffiċjali Numru 1637/12 datata 25 ta' Mejju,
2012, fl-ismijiet:

MICHAEL ATTARD LIMITED (C – 32362)

VS

TURISTA LIMITED (C – 3428) u Joseph Bonello

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fit-3 ta' Awissu, 2012, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissrin, il-kumpannija rikorrenti Turista Limited u r-rikorrent Joseph Bonello talbu li din il-Qorti żżomm l-eżekuzzjoni tal-kambjali msemmija fl-ittra uffiċjali

Pagna 1 minn 7

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

maħruġa kontrihom mill-kumpannija intimata eżekutanti Michael Attard Limited fil-25 ta' Mejju, 2012;

Rat ir-Risposta mressqa mill-kumpannija intimata eżekutanti Michael Attard Limited fit-30 ta' Awissu, 2012, li biha, u għar-raġunijiet hemm imfissra b'dettal, uriet il-fehmiet tagħha għaliex ma kellhiex tintlaqa' t-talba tar-rikorrenti eżekutati;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tar-Rikors;

Rat id-degriet tagħha tat-3 ta' Ottubru, 2012, li bih ħalliet ir-rikors għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni biex twaqqaf l-eżekuzzjoni ta' sensiela ta' kambjali għall-finijiet tal-*proviso* tal-artikolu 253(e) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi mill-provi joħroġ li fil-5 ta' Awissu, 2005, inħarġet sensiela ta' sittin (60) kambjala għall-ordni ta' l-kumpannija intimata Michael Attard Limited (aktar 'il quddiem imsejha "l-eżekutanti") għar-rigward ta' bejgħ ta' vettura tal-għamla *Peugeot 307*. L-import ta' kull kambjala kien ta' mija u tlieta u ħamsin lira Maltija u tmienja u sittin ċenteżmi (Lm 153.68)¹ li kellhom jithallsu kull xahar kif muri fuq kull waħda mill-istess kambjali. L-imsemmija kambjali kienu aċċettati minn wieħed Joe Bonello "*in his personal capacity and for and on behalf of Turista Ltd*". FI-14 ta' Settembru, 2005, inħarġet sensiela oħra ta' sittin (60) kambjala għall-ordni ta' l-eżekutanti għar-rigward ta' bejgħ ta' vettura oħra tal-għamla *Peugeot 206*. L-import ta' kull kambjala kien ta' mija u erba' liri Maltin u tmintax-il ċenteżmu (Lm 104.18)² li kellhom jithallsu kull xahar kif muri fuq kull waħda mill-istess

¹ Li jgħibu €357.98 fi flus tal-lum

² Li jgħibu €242.67 fi flus tal-lum

kambjali. L-imsemmija kambjali wkoll kienu aċċettati minn Joe Bonello “*in his personal capacity and for and on behalf of Turista Ltd*”. Fil-25 ta' Mejju tal-2012, l-eżekutanti ressqet ittra uffiċjali kontra r-rikorrenti Turista Limited u Joseph Bonello (aktar 'il quddiem imsejħin “l-eżekutati”) biex titlob il-ħlas tas-somma ta' goxrin elf mitejn u tlieta u sittin euro u disgħa u ħamsin ċenteżmi (€ 20,263.59) bħala import ta' tnejn u tletin (32) kambjala mit-tieni sensiela u l-import ta' sitta u tletin (36) kambjala mill-ewwel sensiela, u biex tagħti eżekuzzjoni għall-imsemmija kambjali. Din l-ittra saret għall-finijiet tal-artikolu 265(2) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta u bi twissija lill-intimati eżekutati għall-finijiet tal-*proviso* tal-artikolu 253(e) tal-istess Kodiċi. Mal-ittra uffiċjali kien hemm meħmuża fotokopja ta' kull waħda mill-kambjali li d-data tal-iskadenza tagħhom issemmiet fl-ittra uffiċjali msemmija³. Minħabba xi diffikultajiet biex issir in-notifika b'kull meżż maħsub fil-liġi⁴, l-att ġudizzjarju kien notifikat lill-eżekutati bil-mod maħsub fl-artikolu 187 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili;

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali merbutin mal-każ jingħad li l-liġi tipprovdi li kambjala jew *promissory note* maħruġin skond il-Kodiċi tal-Kummerċ jitqiesu bħala titoli esekuttivi, hekk kif tintbagħat lill-aċċettant ittra uffiċjali wara li tagħlaq id-data tal-ħlas tagħha u ma tkunx għadha tħallset. Il-liġi trid li l-ittra uffiċjali mibgħuta lid-debitur aċċettant tavżah, taħt piena ta' nullita', bil-jedd tiegħu li jopponi dik it-talba għall-ħlas fi żmien għoxrin jum min-notifika lilu tal-istess ittra billi jressaq rikors li biha jopponi l-esekuzzjoni ta' kambjala jew *promissory note* bħal dik⁵. Il-liġi ssemmi wkoll għal liema raġunijiet persuna intimata tista' tressaq talba ta' oppożizzjoni għall-eżekuzzjoni tal-kambjala jew il-*promissory note*, għal kollox jew f'biċċa minnha;

Illi fil-każ tal-lum l-eżekutati ressqu sensiela ta' raġunijiet għaliex qegħdin jitolbu li titwaqqaf l-eżekuzzjoni tal-

³ Għalkemm fil-kopja mressqa mill-eżekutanti fl-atti ta' dan ir-rikors (paġġ. 11 sa 35) hemm kopja biss ta' 27 mis-36 kambjala tal-ewwel sensiela, fl-atti originali tal-ittra uffiċjali li l-Qorti rat, hemm il-kopji tal-kambjali kollha li jissemmev fl-ittra uffiċjali

⁴ Ara r-riferti f'paġġ. 11 sa 12 *tergo* tal-proċess

⁵ *Proviso* tal-art. 253(e) tal-Kap 12

imsemmija kambjali. Huma jsemmu erba' (4) raġunijiet li jgħidu li huma "gravi u validi" biex isaħħu t-talba tagħhom, u din il-Qorti sejra tistħarrighom fl-ordni mressqa, safejn dan għandu jsir f'kawża bħal din;

L-ewwel raġuni hi li mal-ittra ufficjali ma ġewx annessi u lanqas ma ġiet preżentata kopja tal-kambjali. Din ir-raġuni m'hijiex tajba għaliex dan ma huwiex minnu. Eżami tal-atti juri li minbarra li jissemmew waħda b'waħda d-dati tal-kambjali li tagħhom kien qed jintalab il-ħlas, xbihat fotostatiċi tal-istess kambjali tressqu flimkien mal-ittra ufficjali wkoll. Dan il-fatt għandu x-xhieda tar-Registratur tal-Qrati li laqa' l-att u li, fit-timbru tal-preżentata jiddikjara b'mod ċar li mal-imsemmi att ġudizzjarju kien hemm meħmużin "kambjali". Jidher ukoll li kopja tal-kambjali kienet meħmuża mal-atti ġudizzjarji li kellhom ikunu notifikati lill-eżekutati. Hawnhekk ukoll, għal darb'oħra, hemm ix-xhieda tar-riferta relattiva li turi li meta, wara ħafna tentativi, saret in-notifika, din kienet tinkludi "ittra ufficjali u kambjali";

Illi l-Qorti tifhem li l-proċedura li ddaħħlet fil-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili f'dan ir-rigward kienet maħsuba biex tagħti rimedju lil min ikun intalab li jħallas kambjala jew *promissory note* maħruġa skond il-Kodiċi tal-kummerċ u jkun hemm raġuni tajba biex iżomm l-eżekutivita' tagħha jew il-ħlas mitlub. Min-naħa l-oħra, wieħed irid iżomm f'moħħu li din il-proċedura tirreferi għal titoli eżekutivi u t-tifsira għall-eċċezzjoni kontra l-eżekutivita' tal-istess titoli ma tridx tkun waħda wiesgħa li ġġib fix-xejn l-effetti ta' titoli bħal dawn. Huwa għalhekk li l-ligi ssemmi raġunijiet "gravi u validi" biex twaqqaf l-eżekutivita' tagħhom, fejn dan jithalla jsir;

Illi jidher li l-ilment tal-eżekutati f'dan ir-rigward jissejjes fuq l-artikolu 789(1)(ċ) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili. Ukoll kieku kien il-każ li l-eżekutanti naqset li tressaq l-original tal-kambjali jew kopja tagħhom mal-att ġudizzjarju li bih talbet l-eżekuzzjoni tal-kambjali, ma jidherx li dan iwassal għan-nullita' tal-att ġudizzjarju. Il-kwestjoni tan-nullita' ta' atti ġudizzjarji hija waħda li ddur fuq dawk l-atti nfushom u mhux ukoll fuq dak li jippruvaw bil-kontenut

tagħhom. Terġa' u tgħid, il-liġi rilevanti mkien ma ssemmi li l-kambjala oriġinali trid tkun tagħmel parti mill-atti ta' l-ittra uffiċjali li biha tirrendi eżekuttiva tali kambjala jew *promissory note* u għalhekk ma huwiex sewwa li wieħed iżid raġuni ta' nullita' li l-liġi nnifisha ma ssemmix. Minkejja dan, il-Qorti tħoss li għandha tagħmilha ċara li, f'każ bħal dak maħsub fl-artikolu 253(e), irid ikun hemm mehmuża mal-ittra uffiċjali imqar kopja – preferibilmint awtentikata – tal-kambjala jew tal-*promissory note* li tkun, sabiex il-parti intimata tkun taf sewwasew għal liema titolu eżekuttiv tkun qegħda tirreferi l-parti mittenti, u wkoll fejn il-parti intimata ma tridx tikkontesta l-ammont kollu mitlub fl-istess kambjala jew *promissory note*;

Illi għalhekk, il-Qorti ma ssibx li l-eżekutati wrewha li għandhom raġun fl-ewwel ilment tagħhom;

It-tieni raġuni mressqa mill-eżekutati hi li ma saret l-ebda riferenza għall-enumerrazzjoni li jgħorru l-istess kambjali. Filwaqt li fl-ittra uffiċjali tissemma d-data ta' maturazzjoni ta' kull waħda mill-kambjali li tagħha kien qed jintalab il-ħlas u l-eżekutivita', xbihat tal-istess kambjali kienu mehmuża u minnhom l-intimat sata' jara kemm in-numru tas-sekwenza mis-sensiela li minnha l-kambjala tagħmel parti, kemm id-data tal-iskadenza tal-kambjala, u kif ukoll il-firma li tqiegħdet fuq il-kambjala dak inhar li nħarġet u kienet aċċettata. Kif ingħad aktar qabel, kopja tal-istess kambjali kienet mehmuża wkoll mal-att ġudizzjarju notifikat lill-eżekutati, u għalhekk l-ilment tal-preġudizzju mressaq minnhom ma jinftiehemx meta sata' jsir konfront ma' dak li laqgħu bin-notifika tal-att;

Illi għalhekk, it-tieni raġuni miġjuba 'l quddiem mill-eżekutati wkoll ma hix tajba u wisqa anqas twassal għaż-żamma tal-eżekuzzjoni tal-kambjali;

Illi **t-tielet raġuni** mressqa mill-eżekutati hija li huma ma kenux f'qagħda li jivverifikaw jekk il-firma fuq kull kambjala kenitx tagħhom jew tal-mandatarju tagħhom. Hawnhekk, il-Qorti tirreferi għal dak li ngħad aktar qabel. Iżżid tgħid biss li r-rikorrent Bonello ma ċaħad bl-ebda mod li l-firma magħmula fuq kull waħda mill-kambjali kienet tiegħu u

magħmula minnu. Minkejja li deher għas-smiġ, ma ħassx li kellu jixhed fuq dan il-fatt. Minbarra dan, kull waħda mill-kambjali tispeċifika li l-eżekutata Bonello kien qed jaċċetta l-kambjala kemm f'ismu proprju u kif ukoll f'isem l-eżekutata Turista Limited. Turista Limited ma meriet bl-ebda mod li Bonello ma kellux is-setgħa li jirrapprezentaha fuq dawk il-kambjali;

Illi r-raġunijiet li l-liġi ssemmi biex tinżamm l-eżegwibilita' ta' kambjala jew *promissory note* huma li (a) l-firma fuq dik il-kambjala jew *promissory note* ma jkunux tal-persuna li tintalab tħallasha u (b) "raġunijiet oħra gravi u validi biex toponi dik l-eżekuzzjoni u f'dak il-każ biex persuna tesigi l-ħlas" tagħha. Il-liġi ma tgħidx x'inhuma tali raġunijiet gravi u validi;

Illi l-Qorti hija tal-fehma li tali raġunijiet gravi u validi ma jistgħux ikunu usa' mir-raġunijiet maħsubin mil-liġi speċjali – il-Kodiċi tal-Kummerċ – biex iżommu milli kambjala titħallas. Lanqas ma hija tal-fehma li fi proċedura bħalma hija din tal-lum, il-Qorti tistħarreġ il-mertu ta' xi kwestjoni li tolqot is-siwi tal-kambjala nnifisha jew tal-obbligazzjoni li fiha titnissel, liema stħarriġ jidher li jmissu jsir f'kawża li titressaq speċifikament għal dan il-għan. Kulma trid il-liġi f'din il-proċedura hu li l-Qorti tara jekk hemmx raġunijiet serji biżżejjed biex tissospendi l-esekuzzjoni tal-kambjala jew tal-*promissory note* li tkun;

Illi għalhekk, il-Qorti qiegħda tasal għall-fehma li din ir-raġuni miġjuba mill-eżekutata wkoll m'hijjex waħda tajba biex twaqqaf l-eżekuzzjoni tal-kambjali;

Illi jifdal li l-Qorti tqis **ir-raba' raġuni** msemmija mill-eżekutata. Din tgħid li l-kambjali msemmija ma jistgħux jiġu reżi titoli eżekutivi ġaladarba ma hemmx kopja tagħhom. Fid-dawl ta' dak li ngħad aktar qabel, huwa ċar li lanqas din ir-raġuni ma għandha mis-sewwa u m'hijjex sejra tintlaqa';

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda tiddeċiedi billi:

Kopja Informali ta' Sentenza

Tiċhad it-talba tar-rikorrenti eżekutati Turista Limited u Joseph Bonello għas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tal-kambjali li għalihom tirreferi l-ittra uffiċjali tal-25 ta' Mejju, 2012, **bl-ispejjeż** kontra tagħhom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----